

NepokojnÉ 17. storočie

V 17. storočí prešlo Slovensko skúškou mnohých ťažkostí, nekludu a útrap. Pokračovalo nebezpečné susedstvo s Osmanskou ríšou, vojenské konflikty a lúpežné nájazdy tureckých útočníkov. Ako víchor sa cez územie Slovenska prehnali štyri povstania uhorskej šľachty namierené proti absolutizmu Habsburgovcov. Náboženské rozbroje vyústili do prenasledovania protestantov a násilnej rekatolizácie. Zhoršené životné podmienky viedli k sociálnym nepokojom a vzburám. Mestá trpeli prítomnosťou šľachty, ktorá sa sem prísťahovala z území obsadených Turkami. Začali sa v nich tiež prejavovať národnostné rozpory medzi Nemcami, Slovákmi a Maďarmi. Aj v týchto zložitých podmienkach však pokračoval civilizačný rozvoj. V priebehu storočia nastal tiež výrazný posun v sebauvedomovaní Slovákov, čo našlo svoj odraz v kultúre i každodennom živote.

(1) Bojová scéna z protitureckých vojen, olej, 16. storočie. SNM - Múzeum Červený Kameň

(2) Mesto Košice centrum povstania sedmohradského kniežata Stefana Bočkaja v rokoch 1604 - 1606, kolorovaná rytina J. Hofnagela, 1617

(3) Gabriel Bethlen, sedmohradské knieža, ochrana protestantov, vodca protihabsburgského povstania v rokoch 1619 - 1626, dobový portrét

(4) Mapa Uhorska z doby povstania G. Bethlena so zobrazením dobytia Bratislavy cisárskymi vojskami v roku 1621 a obliehania pevnosti Nové Zámky, 1. polovica 17. storočia. Archív mesta Bratislavy

(6) Porážka tureckých vojsk v bitke pri Levíčiach v roku 1664, dobová rytina

(7) Poprava účastníkov sprisahania uhorskej šľachty proti Habsburgovcom v rokoch 1666 - 1670, dobová olejomalba, 2. polovica 17. storočia

(8) Oslobodenie pevnosti Nové Zámky od Turkov v roku 1685, dobová rytina na medenej platni. SNM - Historické múzeum Bratislava

(9) Dvojdukát kráľa Mateja II., averz, reverz, 1614. SNM - Historické múzeum Bratislava

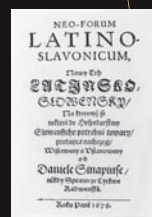
(10) Medaila na pamiatku oslobodenia mesta a pevnosti Nové Zámky od Turkov, striebro, 1685

(11) Medaila Leopolda I. na pamiatku víťazstva nad Turkami v roku 1685. Na averze veduta Nových Zámkov, na reverze veduta viacerých slovenských miest

(12) Evanjelický kazateľ a spisovateľ Daniel Sinapius /Horčička vydal v roku 1678 latinsko-slovenskú zberku príslaví a porokádíel Neoforum Latino-Slavonicum, v ktorej ako jeden z prvých vystúpil na obranu slovenčiny

(17) A. Querfurt: Pienenie, olej, začiatok 18. storočia. SNM - Historické múzeum Bratislava

(13) Pištoľ a prachovnica, 17. storočie. SNM - Historické múzeum Bratislava

(14) Turecká šabľa kılıč, 17. storočie. Mestské múzeum Bratislava

(15) Turecká prítrica kulah khud, 17. storočie. SNM - Historické múzeum Bratislava

(16) Rozhodujúca porážka Turkov pri Viedni v roku 1683, dobová rytina

(5) Truhlica, východné Slovensko, koniec 17. storočia